

SPOMINSKI DNEVI
Na današnji dan je leta 1943 vzhodnokrški odred napadel orozniško postajo v Globasnici na Koroškem.

TRŽAŠKI DNEVNIK

STATISTIČNI PRIKAZ DELOVANJA URADA ZA DELO

Kompromisne rešitve ki ne rešujejo bistva

V večini primerov so bile kompromisne rešitve sporov bolj v korist delodajalcev kot pa delavcev - Nerešen spor v Tržaški konopljarni klub zagotovilom vodstvo

Novo leto je čas statistik, obracunov in proračunov, ki jih delajo vse pomembnejše ustanove. Tako je tudi urad za delo podal obracun svetega delovanja v preteklem letu.

Kar se tiče raznih sporov med delavci in delodajalcem po raznih kategorijah, smo že pisali v novoletnem sindikalnem pregledu, zato se bomo danes omejili na nekatere nove in značilne podatke omenjenega urada. Po teh podatkih je bilo skupno 98 stavk, ki se jih je udeleno 192.630 delavcem in namestencev. Če upoštevamo, da je urad po uradnih podatkih sposobljen v Trstu in okoličnih mestih 90.000 delavcev in na namestencev, teda je povprečno skupno 200 delavcev na petek, 8. januarja ob 18. uri. Na dnevnom redu je razprava o raznih predlogih, ki so jih deloma že obravnavali ter vprašanje upravnega znaka.

Seja tržaškega občinskega sveta

Prava seja tržaškega občinskega sveta v tem letu bo v petek, 8. januarja ob 18. uri. Na dnevnom redu je razprava o raznih predlogih, ki so jih deloma že obravnavali ter vprašanje upravnega znaka.

Razdeljevanje drv za brezposelne in upokojence

Občina obvešča, da bodo prileči v torek 5. januarja s

nostijev posredovalne vloge. Hoteli pa bi poudarili, da je tudi urad, ki sicer skuša biti nepristranski, dejansko in objektivno bolj na strani delodajacev kot delavcev, kar pa je po vsej logiki raznih odnosov pač nujno.

prodajo drv v Ul. Cologna (Macelletto) po znanih cenevih na proizvodnjo bencina. To povrašanje, ki naj bi se vrnilo okrog 20 lir za kg, bi najnovejšo vrednost, upokojence INPS in tiste, ki jih podpira tržaška občinska podpora ustanova. Drva bodo prodajali v torkih, četrtekih in sobotah, medtem ko je prodajalna v Ul. Lazzaretto vecchio 29 odprtja v ponedeljkih, srednah in petkah.

Zakup drv, ki jih bodo prodajali po 930 lir za stor, je potrebna predložitev izkazovanja o brezposelnosti, knjižnice o upokojitvi, ali pa bon občinske podporne ustanove.

Drva bodo prodajali med 8. in 12. ter 14. in 17. uro v Ul. Lazzaretto vecchio v Forno crematoria ter med 10. in 14. oziroma 16. in 18. uro v Ul. Cologna. Blagajno v omenjenih treh prodajalnih ustanovah je to razvrstjanje, ki je eden najbolj zavestnih na svetu, ker skuša iz-

predvsem širokega po-

trošnega

za

čas

znamenja, dakovki ki dajo skupno z ostalimi 118.98 lir dakovkov na kg bencina ali 86.26 lir za liter. Niččudno torej, če je cena bencina res previsoka. Nekdo bi lahko oporekal, češ da je prav, da država pobiha visoke davčne pristojbine na proizvodnjo bencina, ker ga rabijo predvsem premični ljudje za zasebne automobile.

To je samo del resnice. Ne smemo pozabiti, da bi povisimo davčko na drogerijske predmete široke potrošnje, povisimo trošarine na domačo uporabo električnega toka itd. Pred nedavnim so bile povisane cene železniških prevozov. Vse to je vplivalo na povisitev na hkrati na zmanjšanje živiljenjske ravni delovnega potenciala.

Kot smo že dejali je cena bencina v Italiji ena najvišjih na svetu. Vzrok tako visoke cene bencina tudi pri nas je v visokem obdobjevanju. Samo na proizvodnjo znača 106 lir za kg, dohodninski davek 13.50 lir za kg ter ne-

znamenja, dakovki ki dajo skupno z ostalimi 118.98 lir dakovkov na kg bencina ali 86.26 lir za liter. Niččudno torej, če je cena bencina res previsoka. Nekdo bi lahko oporekal, češ da je prav, da država pobiha visoke davčne pristojbine na proizvodnjo bencina, ker ga rabijo predvsem premični ljudje za zasebne automobile.

To je samo del resnice. Ne smemo pozabiti, da bi povisimo davčko na drogerijske predmete široke potrošnje, povisimo trošarine na domačo uporabo električnega toka itd. Pred nedavnim so bile povisane cene železniških prevozov. Vse to je vplivalo na povisitev na hkrati na zmanjšanje živiljenjske ravni delovnega potenciala.

Kot smo že dejali je cena bencina v Italiji ena najvišjih na svetu. Vzrok tako visoke cene bencina tudi pri nas je v visokem obdobjevanju. Samo na proizvodnjo znača 106 lir za kg, dohodninski davek 13.50 lir za kg ter ne-

znamenja, dakovki ki dajo skupno z ostalimi 118.98 lir dakovkov na kg bencina ali 86.26 lir za liter. Niččudno torej, če je cena bencina res previsoka. Nekdo bi lahko oporekal, češ da je prav, da država pobiha visoke davčne pristojbine na proizvodnjo bencina, ker ga rabijo predvsem premični ljudje za zasebne automobile.

To je samo del resnice. Ne smemo pozabiti, da bi povisimo davčko na drogerijske predmete široke potrošnje, povisimo trošarine na domačo uporabo električnega toka itd. Pred nedavnim so bile povisane cene železniških prevozov. Vse to je vplivalo na povisitev na hkrati na zmanjšanje živiljenjske ravni delovnega potenciala.

Kot smo že dejali je cena bencina v Italiji ena najvišjih na svetu. Vzrok tako visoke cene bencina tudi pri nas je v visokem obdobjevanju. Samo na proizvodnjo znača 106 lir za kg, dohodninski davek 13.50 lir za kg ter ne-

Nedopuslino ravnanje finančarjev na proseski postaji

Zadržanje za nakladanje in razkrivanje na Prosek ustanove med drugim tudi z *Oesterreichische Verkehrs Bureau*, ki načelno svoj urad na proseski postaji. Zastopnik tega podjetja je delavcem dovolil, da lahko odnosa do delu ne kaže lesnih odpadkov, ki služijo kurjavo, in doslej ni delavcem teži, da je udeležil komaj polovico delavcev.

Po podatkih urada za delo je bilo zaradi stavk izgubljene 1.319.956 lir ustanove in vrednosti 196.167.151 lir. Urad za delo je obravnaval vse veljajoči spise, saj je vse spise, ki jih je bilo prizadetih, učinkovito odločeno.

Sedanji spise so bili v teku razpravljanja glede dveh sporov, ki se je udeležilo komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Po podatkih urada za delo je bilo zaradi stavk izgubljene 1.319.956 lir ustanove in vrednosti 196.167.151 lir. Urad za delo je obravnaval vse veljajoči spise, ki jih je bilo prizadetih, učinkovito odločeno.

Sedanji spise so bili v teku razpravljanja glede dveh sporov, ki se je udeležilo komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec koncu dosegel prizadevanje, da je bilo prizadetih 26.950 delavcev. Gre za male spise, saj glavnega vprašanja, to je zvišanje medz v njihovega poenotenja, kar je bil glavnih vzrokov dveh stavk industrijskih delavcev, urad za delo sploh ni delavcem, ki se je udeležil komaj polovico delavcev.

Pri spisu so tice uslužbenec manjši, ki zahtevali vrnitev osnovne sume, ki zadrževali, in zadrževali, vendar ne vrnitev, ki je bila vredna 1.319.956 lir.

Urad za delo je našel tudi razne kompromisne razsodbe, ki jih stiejo kot uspeh, ki pa niso bili delavcem veljajoči v korist. Ta kompromis je bila na primer razsodba glede spisa o disciplinskih prepričilih občinah CRDA, ki je konec

IREDENTISTIČNA PERFIDNOST PRI PRIKRIVANJU SLOVENSKEGA ZNAČAJA OZEMLJA

CONA A V LUČI PODATKOV ZADNJEGA LJUDSKEGA ŠTETJA

Ustvaritev novih popisnih okolišev namesto dosedanjih katastrskih z namenom, da bodo olajšali zabiranje etničkega značaja posameznih delov tržaške občine, seveda v korist Italijanov

Dne 4. novembra 1951 je ške občine, seveda v korist bilo istočasno kot v italijanski republike ljudsko šteje tudi v coni A. Svobodne tržaške ozemelj. To delo so opravili občinski uradni ter na njegovo strukturo ali slej bodo morali to storiti in tedaj bi prišli do veljave novi popisni okoliši, ki so jih proglašili za stalne.

Pri prejšnjih štetjih so razlikovali mestne okraje, predmetne skupnosti v slovensko večino in italijansko manjšino ter okoliške okraje (vsi) s slovenskim prebivalstvom.

Nova razdelitev je združila vse mestne in vse predmetne okraje (razen Lonjerja) v en sam popisni okoliš, v katerem imajo Italijani večino. V takem okolišu pa so vključeni tudi večji ali manjše dele okoliških vasi (Padre, Trebe, Ban, Općin), namreč teče, ki segajo s planoto preko grebena proti morju. Najbolj značilna je okviritev kontoveške katastrske občine, od katere so skoraj vse obalni pas priključili tržaškemu popisnemu okolišu.

Pri tem štetju pa so izvedli tudi zelo usodno preverjanje v sklopu slovenskega življa na tem ozemlju. Vsa prejšnja štetja pod Avstrijo in celo pod Italijo so izvajali po katastrskih občinah. Za takratno štetje pa so razdelili ozemlje v neveč kot 20 mestnih okrajev (tržaško šteje jih imenuje geografske frakcije). Ti se zlasti v tržaški občini močno razlikujejo od katastrskih občin, tako da bo primernje sedanjih podatkov s starimi dokaj otežljeno.

Pri sestavi novih popisnih okolišev, o čemer so previdno molčali z izjemo iste nadolžnejšega prikaza v nekem tržaškem dnevniku, pa očitno niso kumovali sami pogledi in zahteve sodobne statistike, temveč in to celo prvenstveno težja, ustvariti tudi s tem pogoge, ki bodo olajšali zabiranje etničkega značaja posameznih delov trža-

ve podatke o štetju leta 1951. V glavnem gre za preglede prebivalstva po občinah ter na njegovo strukturo pa spolu in starosti.

V naslednjem podajamo in analiziramo te podatke v obliki, dostopni tudi širšemu krougu bralcev, za prikaz strukture prebivalstva pa smo izbrali že udomačeno grafično metodo.

Iz tabel je razvidno, da obsega cona 6 občin in da je razdeljena v 40 popisnih okolišev. Vsak okoliš zajame najmanj eno naselje (t.j. skupino hiš, ki predstavljajo neko središče). Po dve naselji imata na pr. predmetna okoliša Grljan in Lonjer (v prvem je poleg Grljana Miramar [postajal], v drugem pa poleg Lonjerja Katinara). Značaj mestnega naselja ima samo Trst. S karate je razvidno, da imajo razne okoliši razen naselij tudi zaselek (skupine hiš, ki ni-

majo značaja središča). Vseh naselij v coni A je 44 z 284.171 prebivalci, zaselkov je 53 s 4318 prebivalci, v samotnih stavbah pa je bilo 8514 prebivalcev. Mišljeni so prebivalci, ki so pristojni v te občine (italijanski izraz je resident).

Pregled pristojnega prebivalstva po občinah in popisnih okoliših je razviden iz ustrezne preglednice. Iz te je tudi razvidna površina občin in popisnih okolišev.

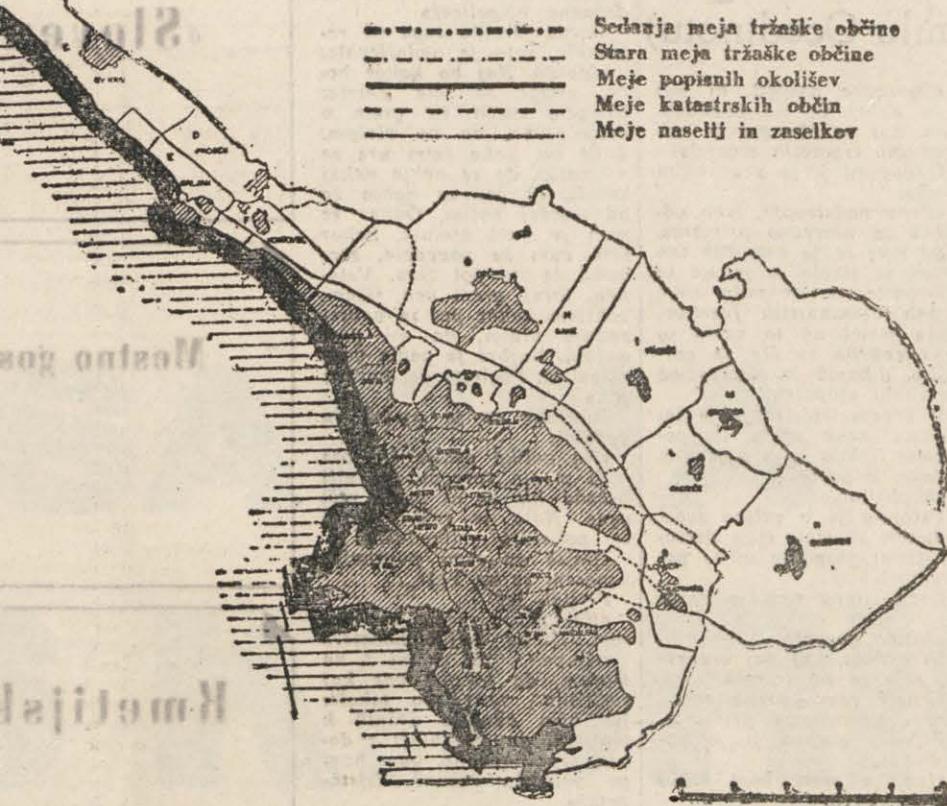
Ustaviti se hočemo samo pri tržaški občini. Ta meri sedaj 8383 ha, pred vojno je merila 8503 ha; razlika (skoraj ena osmina) njenega ozemlja v glavnem kat. občini Lipica) je po mirovni pogodbi pripadala Jugoslaviji.

Prejšnji mestni okraji so merili 545 ha, predmetna skupnost je razvidno, da imajo razne okoliši razen naselij tudi

Trst pa obsegajo 3317 ha.

POVRŠINA IN PRISTOJNO PREBIVALSTVO

Občina	Pristojo prebivalstvo			Prisotno prebivalstvo								
	celotno	od teh začasno	odsotnih	celotno	od teh začasno	odsotnih						
vseh	moških	žensk	vseh	moških	žensk	vseh						
DEVIN-NABREŽINA	5.149	2.570	2.570	198	116	82	5.335	2.723	2.612	384	260	124
DOLINA	4.821	2.392	2.429	160	102	58	4.752	2.355	2.397	91	65	26
MILJE	12.623	6.201	6.422	394	243	151	12.497	6.176	6.321	268	218	50
REPENITABOR	572	285	287	20	15	5	587	300	287	35	30	5
TRST	272.522	126.406	146.116	11.072	7.341	3.731	270.156	123.905	146.251	8.706	4.840	3.866
ZGONIK	1.316	659	657	22	14	8	1.315	657	658	21	12	9
CONA A	297.003	138.522	158.481	11.866	7.831	4.035	294.642	136.116	158.526	9.505	5.425	4.080

Sedanja meja tržaške občine
Stara meja tržaške občine
Meje popisnih okolišev
Meje katastrskih občin
Meje naselij in zaselkov

Naš tedenski pregled

do sestanka štirih takrat, ko bo pod roko še kakj zmesetar jend.

Glede sklicanja konference stiri je zdaj, po zadnjem pristanku na 25. januar, formalno edina težava še v dočetki točnega berlinskega naslova konference. Ulica in hišna številka (čeprav gre tu tudi za prestižno vprašanje sektorjev) pa sta po našem mnenju le premaknosta stvar, da bi si velesile zaradi njega smele pred javnim mnenjem privočiti razbitje konference. V sovjetski žilji, najo na tem razpravljal predstavniki visokih komisariatov, je treba videti prej poskus, da se nekako začne obnavljati nekdanji širistranski rezim nadzorstva nad Nemčijo – rezim, ki se je sicer začel krhati že kmalu po vzpostavitvi, ki ga pa je dokončno razobil Moskva z dogodki v zvezzi z berlinsko blokado.

Ce formalne ovire torej praktično že odstranje, pa je v ozadju mnogo resnejša zadeva, ki utegne povročiti ponoven odlog konference.

To je Francija. Kdo bo zastopal Francijo na konferenci? Trenutno imajo Francozi vladivo, ki ji predseduje Lanield, pogoreli kandidat za predsednika republike. Nekateri – njegovi nasprotniki, se razume – izražajo mnenje, da je Lanield z brezuspečno kandidaturo za Elijskeje poljane dokazal, da ne uživa zaupanja parlamenta. Ta argument seveda na drži popolnoma, kajti ena stvar je predstavnikov, ki se razlikujejo v tem, da je Lanield z brezuspečno kandidaturo za Elijskeje poljane dokazal, da ne uživa zaupanja parlamenta.

Ta dogoda sta intervju predsednika sovjetske vlade Malenkova s specialistom za intervjuvanje sovjetskih osebnosti, evropskem ravnateljem sicer malopembrnega ameriške agencije „International News Service“, Kingsburyjem Smithom, in zahodni odgovor na zadnjo sovjetsko noto v zvezi z berlinsko konferenco štirih.

Malenkov se v svojih izjavah od lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu. V primerjavi s klasičnimi laikoničnimi Stalinovimi odgovori istemu novinarju pred približno dvema letoma (»Dan«, »New«, »Veskakov«, »Ardor« itd.) je to vendarne različna. V tem se pa zrcali stalno pojemanje število rojstev, a razen tega tudi močan pritož oseb od zunaj, katerim so v zadnjih letih priznati pristojnost (resident). Toda je sedaj objavljenih podatkov je težko dalje razglabljati o tem problemu, tako bi tudi šlo preko, okvira tega prikaza.

LAVO CERMELJ

Najmočnejši stroj za zdravljenje raka

V londonski bolnišnici svetega Bartolomeja postavlja najmočnejši stroj sveta z visoko napetostjo za zdravljenje raka, ki bo priznaten zdravju v razvoju novih osnovnih raziskav o učinkovitosti na Slovenskem teku. Gre za linearni pospeševalnik z zmogljivostjo 15 milijonov elektronovoltov, ki z bombardiranjem lisitutplatine z elektroni proizvaja zrake, ki prodrejo skozi telo. Kombinacija bomba, ki prav tako sluhuje za zdravljenje tumorjev, ki se nahajajo globoko v telesu, istočasno pa se bodo zmanjšale poškodbe kože in drugih vrednega tkiva. Podoben stroj, ki ga izdelujejo za britanski atomski raziskovalni center v Harwellu, bo služil za fizikalne raziskave.

Bolnišnica sv. Bartolomeja igra že več let vodilno vlogo pri raziskovanju o raku, posebno kar se tiče zdravljenja teboleznih z visoko napetostjo. Letos 1937 so instalirali v tej bolnišnici rentgenštros za željo, da pride na oči, da je razvijen stroj z zmogljivostjo 7 milijonov elektronovoltov, ki je bil takrat največji te vrste na svetu.

Na koncu in katere bi ne vidi pravzaprav edini izhod nove parlamentarne volitve (ki bi utegnili nekoliko popraviti položaj spriča katastrofe goličiškega gibanja, ki so jo pokazalo zadnje upravne volitve, ki pa v kako močan – in tu je možarka potleg političnih težav trdi že ob isti križe kot nekoc Pičay: oba sta bol ali manj zaužitljivi v politiki kar v političnih in besednih borbah prekaljeni francoski poklicni parlamentarci in politiki leta 1945, »Ardor« itd.) je to vendarne razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika, ki so jo politični opazovalci v svetu tudi takoj opazili in podarili. Vsebina sama – nekaj milijonov fraj in podarjanje potrebe pa sploh ne spreka, da bi mednarodna upravljala težje vprašanje in zahteva funkcijske in na zahtevo parlamentarne tradicije, da mu ministriki predsednik predloži, da drugi, kar bi rada, ne dosegla, ker se je splet med in meško, kar poskušajo nekatere razlagati kot dober znak za bližnjo berlinsko konferenco štirih zunanjih ministrov. Drugi, bolj skeptični, pa sodijo, da poskuša Moskva z lepih besed, zlasti pa pih na dušo ameriškemu ljudstvu, da bi prisilil predstavnike besedami zabrisati dejstvo, da v Berlinu pravzaprav predstavlja razcepljajoča razlika

Guy de Maupassant

Dežnik

(Camilu Ocedinotu)

Gospa Oreille je bila varčna ženska, znala je čenitosti svakog sona in je imela o koščenjem denarju cel arzenal najstrosti, načel, tako da jo je njena služkinja pri nakupovanju kaj težko prevarila, dokim je gospod Oreille komaj komaj prisel do denarja za svoje usakodnevne potrebe. Ceprav sta bila premožna, nista imela otrok.

To je gospo bolelo srce, kadar je videla, da ji iz rok uhaši srebrni kovanec — kar srce se ji je paralo! In če se je zgodilo, da je porabila več denarja kot bi bilo potrebno, ne bi nastredno noč skoraj nič spala.

Oreille ji je neprestano ponavljala:

«Lahko bi bila nekoliko bolj širokoravnina, saj nam od dohodka vendar še ostaja...»

In ona mu je veselj odgovorila:

«Kdo ve, kaj se še lahko zgodi. Bolje je imeti več kakor manj.»

Bila je to nevelika ženska pri štiridesetih letih, živaha, zguščana, snaična in večkrat slabe volje.

Njen mož se je vsakega dne pritoževal nad pomaranjanjem, ki ga je moral trditi zaradi nje.

Posebno mu je bilo hudo takrat, kadar se je moral odreči tistem, ker je zadeneval njegovo nemirnost.

Bi je višji uradnik v vojnem ministruštvu in je postal v službi sami na ljubo svoji ženi, da je tako večal že itak neizkoriscane dohodek.

Celi dve leti je prihajal v urad z istim zakrapnim dežnikom, ki je pri kolegih izzival smeh, so mu pa nihovale žale že presedale, je zaprosil gospo Oreille, naj mu kupi novega. Kupila mu je dežnik za osem frankov in pol, kar je bila reklama cena nekega podjetja. Uradniki so ga začeli spet zbabdati, ko so videli dežnik, kakrišnih je bilo v Parizu težaj, niso tiče; za gospoda Oreille je bil to zelo nekudar. Dežnik je bil slab. Po treh mesecih je bil nareden v v ministerstvu, ker je spet zavladalo veselje, da se celo pesem so zložili o njem, ki ste jo lahko stisali od jutra do večera in od strehe do kleti ogromne stavbe.

Razstrelj Oreille je ukazal ženi, da mu kupi nov dežnik iz najboljše svile za avajset frankov in da mu naj priloži račun.

Kupila mu je dežnik za osemnajst frankov in mu rekla, usa redeči od jeze:

«Tega moras imeti vsaj pet let.»

Oreille je vrskal od sreče; v uradu je dosegel pravi usnek.

«To je že zvezec vrnili domov, je žena s skrbjo pogledala dežnik in rekla:

«Ni pa treba premočno stiskati z elastično, tako se trže svila. Moras paziti nanj, zato nevoga ti ne bom tako kmalu kupil.»

Vzel je dežnik, odpeljatak in ga odprla. Okamenela je. Sredi dežnika je bila okrogla in kakor napravil velika luknjica. Prezgola pa je cigara.

Zamrnila je:

«Kaj je po to?»

Mož je mino, ne da bi jo gledal upravil:

«Kaj praviš?»

Od jesu ni mogla do saperj... tu... ti si prežgal... svoj... svoj... dežnik. Ampak... tu... ti si, neumem!... Ti nas boš spravil še na mrtva. Podcas se mi obrnil, ceteč, da postaja bleđ.

«Kako! Kaj praviš?»

Pravim, da si dežnik začusal. Pogledal...»

Skočila je proti njemu, kakor da bi ga hotela oklopotati in mu s prstom pokazala majhno luknjico.

Ves prepadan je gledal to rano in momljaj:

«To, to... kaj je to? Jaz ne vem, pri bogu da ne vem. Nideser nisem naredil, moja, častna beseda, da ni cesar. Ne vem kaj je temule dežnikus.»

Ona je zakričala,

«Samou enkrat sem pa odprl, da sem jim pokazal kako je lep. To je usev.»

Zatopotala je z nogami in

uprizorila enega izmed tistih zakonskih preprirov, zato katerih je miroljubne mu človeku domače ognjišče stražnječe od bojišča, kjer živijo krogle.

Dežnik mu je zašila s kropo svile drugačne barve in naslednjega dne je šel Prellie v urad pobit z zakrapnim dežnikom. Dal ga je v svojo omare in misil nanj, kakor mislimo na kak neprijeten spomin.

Toda ko se je zvezec vrnili domov, mu je že žena iztrygala iz rok dežnik in ga odprla — v grlu ji je zastal

dih. Dežnik je bil verjačnikom; občudno je nekdo stresel nanj žerjavico iz šate pipe. Bil je uničen, čisto uničen.

Gledala je ga brez besede, preveč razburjena, da bi lahko kaj rekla. Tudi on je potrdil škodo in bil ves prepuščen.

Nato sta se spogledala; umaknil je oči; v glavo mu je vrgla dežnik in tedaj se je v navalu besa vrnila.

«Oh, ti hudič, ti vražji človek! To si ti nalač storil. Ali mi boš plačal! To je bil tvoj zadnji dežnik!»

In spet se je začel prepričati, ki je trajala celo uro, je le prisel do beseede, zaklinal se, da vsega tega ne razume, da je gor težko dihanč in zastajajoč na vsaki stopnici.

In direktor se je umiril in vprašal:

«Na koliko cenite škodo?»

«Svobodnori!»

Vstopila je v veliko sobo, v kateri so stali trije dostojanstveni gospodje in se pogovarjali.

Eden izmed njih je vprašal:

«Želite gospa?»

«Ni vedela, kaj naj mu reče, zato je zamrnila;»

«Prisila sem... prišla sem... zaradi nesrečnega primerja. Vljudni gospod, ji je ponudil stol.»

«Cé je tako, gospa, bi si lahko uničil tudi obliko, kar je vsekakor dražje.»

«Svedno jezna, mu je pritlikava ženska odgovorila:

«Naj vsem kuhinski dežnik: novega mu ne bom šla več kupovati.»

Ko je zasišla to, se je Oreille združil:

«Potem bom dal ostavok S kuhinskemu dežnikom ne grem v službo.»

Prijatelj je končal:

«Cé je tako, gospa, bi si lahko uničil tudi obliko, kar je vsekakor dražje.»

«Svedno jezna, mu je ponudil stol.»

Vrnil se je k onima dve mačem, ki je nadaljeval razgovor.

«Družba meni, da vam ne dolguje več, kakor širi sto tisoč frankov. Ne more spregjeti vaše zahteve, da vam izplačamo poleg tega še sto tisoč frankov. Sicer pa, ocenim...»

Eden izmed gospodov mu je vpadel v besedo.

«Dovolj, gospod, to bo pred sodiščem. Ostane nam samo še, da se postavimo.»

In ko sta se nekajkrat ceremonialno priklonila, sta

zmrnila, zato je vrnili obliko.

«S čim sem vam lahko na uslužbo, gospa?»

«Srečno, gospa; sporazumevala sva se. Tukaj imate načrt za blagajno, kjer vam bodo stroški izplačali.»

Gospa Oreille je dal neki listek. Gospa je vstala in šla, zahvaljujči se v bojazni, da bi se direktor ne premisli.

Zdaj je šla po ulicah vse razigrana in iskalna boljšega lokala v katerem so delali dežnike. In ko je prisla do nekega na pogled bogatega lokala, je vstopila in rekla z zaupnim glasom:

«Prisla sem tale dežnik, obložite ga s vilo in to z najboljšo, ki jo imate; cena ni važna!»

Ce bi si upala, bi pobegnila z njima in dvignila roke od vsega, Gospod se je vrnil

z zadnjim stolom.

«S čim sem vam lahko na uslužbo, gospa?»

«Srečno, gospa; sporazumevala sva se. Tukaj imate načrt za blagajno, kjer vam bodo stroški izplačali.»

Direktor je dal neki listek.

«Prisla sem... zaradi tegave.»

Direktor je z nedolžnim zacetanjem pogledal stvar.

«Z drittečo roko je poskušala odstraniti elastično. To se je posrečilo selen čez nekaj časa, nato je odprla dežnik.»

«Gospod je rekel z oblažanjem: «Zai se mi, da je zelo bolan.»

Odgovorila mu je:

«Stal me je dvajset francov.»

Oreille je poskušal:

«Ne naredim težaj za vse sveto nel Izgubil sem osemnajst frankov, pa neki Zaradi tega nazu bo konč.»

Na vso srečo je bilo naslednjega dne lepo pravno vreme in je šel v službo s pático.

Ko je ostala gospa Oreille sama, se na noben način ni mogla sprizjaniti z izgubljenimi osemnajstimi franki.

Vrgla je dežnik v garderobo in se ni mogla za nicesar odločiti.

Vseskozi je mislila na zavarovalnico, pa se ne moreti.

«Sred dežnika je bila okrogla in kakor napravil velika luknjica. Prezgola pa je cigara.»

Zamrnila je:

«Kaj je po to?»

Mož je mino, ne da bi jo gledal upravil:

«Kaj praviš?»

Od jesu ni mogla do saperj... tu... ti si prežgal... svoj... svoj... dežnik. Ampak... tu... ti si, neumem!... Ti nas boš spravil še na mrtva. Podcas se mi obrnil, ceteč, da postaja bleđ.

«Kako! Kaj praviš?»

Pravim, da si dežnik začusal. Pogledal...»

Skočila je proti njemu, kakor da bi ga hotela oklopotati in mu s prstom pokazala majhno luknjico.

Ves prepadan je gledal to rano in momljaj:

«To, to... kaj je to? Jaz ne vem, pri bogu da ne vem. Nideser nisem naredil, moja, častna beseda, da ni cesar. Ne vem kaj je temule dežnikus.»

Ona je zakričala,

«Samou enkrat sem pa odprl, da sem jim pokazal kako je lep. To je usev.»

Zatopotala je z nogami in

uprizorila enega izmed tistih zakonskih preprirov, zato katerih je miroljubne mu človeku domače ognjišče stražnječe od bojišča, kjer živijo krogle.

Dežnik mu je zašila s kropo svile drugačne barve in naslednjega dne je šel Prellie v urad pobit z zakrapnim dežnikom. Dal ga je v svojo omare in misil nanj, kakor mislimo na kak neprijeten spomin.

Toda ko se je zvezec vrnili domov, mu je že žena iztrygala iz rok dežnik in ga odprla — v grlu ji je zastal

ce. Kresnem prvo, se ne uša. Podrgnem z drugo, ta se prižge in takoj ugasne. Kresnem tretjo, tudi ta ugasne. Gospod jo prekine in reče tole domislo:

«Da niso bile morda to državne uživalice?»

Gospa Oreille tega ni razumela, zato je nadaljevala:

«Morad. Naj bo kakor hoče, prizge se šele četrta; prispevam srečo in grem v svojo sobo, da se vležem. Toda čez kake četrti ure se mi zazdi, da se nekje nekaj snodi. In jaz se ognja že od nekaj bojim. Odkar se nam je vnel dimnik, kakor sem vam že povedala, sem samo še na pol živa. Vstanem, torej, grem ven, iščem, vohljam kakor pes in naušadne vidim, da mi gori dežnik. Načrbi je padla vanj uživalica. Poglejte na, kakšen je stopnici.»

«Prestopil je umiril in vprašal:

«Na koliko cenite škodo?»

«Ni mogla spregovoriti niti besede, ker se ni upala reči cene. Nato je rekla, hoteč se pokazati velikodušno:

«Dajte ga sami popraviti; zanesem se na Vas.»

Pristal je:

«Ne, gospa, tega ne morem. Recite koliko hočete?»

«Ampak... zdi se mi, da je vam ne morem.»

«Prisla sem, zaradi tega, da vam ne morem.»

«Vrnil se je k onima dve mačem, ki je nadaljeval razgovor.

KOKSARNA BORIS KIDRIČ LUKOVAC

Tel. TUZLA 461 in 601 - Telegram: KOKSARNA

*proizvaja koks vseh vrst, pro-
izvode iz destilacije katrana*

KATRAN

BENCOL

**KATRANSKA
OLJA**

TOLUOL

NAFTALIN

SOLVENT

*želi vsem delovnim lju-
dem srečno LETO 1954*

